

VI) 15. XI. M. Kubacka — Owady prostoskrzydłe okolic Konina (ref. J. Urbański).

W. Skuratowicz — Komunikat o znalezieniu w Poznańskim gatunku pchły — *Typloceras poppei*, na chomiku zwyczajnym oraz o wystąpieniu w Polsce gatunku *Ctenophthalmus orientalis*.

VII. Z. Żółtowski — Niektóre zdobycze entomologii lekarskiej w Z.S.R.R. (w ramach miesiąca pogłębienia przyjaźni Polsko-Radzieckiej).

Komunikat Zarządu.

W uzupełnieniu norm autorskich ogłoszonych w t. XVIII P.P.E. Zarząd komunikuje, że do każdej pracy musi być dołączone streszczenie w języku rosyjskim, prócz ew. streszczenia francuskiego lub angielskiego.

NEKROLOGIA

Dnia 24. III. br. zmarł w Bydgoszczy dr Adam Krasucki, długoletni członek Związku, zasłużony badacz na polu entomologii.

Referaty (Bibliographie)

Weber H., Grundriss der Insektenkunde, Jena, 1949, VIII+322 str., 204 rys.

Jest to drugie wydanie znanego sprzed ostatniej wojny zarysu entomologii H. Webera. W stosunku do pierwszego jest ono znacznie rozszerzone i przepracowane na nowo, liczba rysunków uległa również pokaźnemu zwiększeniu. Książka zawiera krótki wstęp o zakresie i zadaniach entomologii, a następnie podzielona jest na trzy wielkie działy: pierwszy omawiający rozwój, budowę i czynności organizmu owadów, drugi dający zwięzły przegląd systematyczny gromady Insecta, oraz trzeci dotyczący roli owadów w życiu przyrody. Układ treści jest bardzo przejrzysty i staranny, gruntownie przemyślany pod względem dydaktycznym. Rysunki nadzwyczaj pouczające, przeważnie oryginalne. Strona graficzna nie nasuwa żadnych zastrzeżeń, jedynie papier raczej miernej jakości. Książkę tę wypada polecić wszystkim zoologom i entomologom.

T. Jaczewski.

Handbooks for the Identification of British Insects.

Z wydawnictwa powyższego, którego zapoczątkowanie było już omawiane w Polskim Piśmie Entomologicznym (t. 19, str. 545), ukazały się ostatnio dalsze zeszyty, a mianowicie część 6 tomu I, widelnice, *Plecoptera*, opracował D. E. Kimmins (18 str., 49 rys.), część 9 tomu I, jętki, *Ephemeroptera*, w opracowaniu tegoż autora (18 str., 55 rys.), oraz część 2 tomu IX obejmująca następujące rodziny muchówek, *Diptera: Tipulidae, Trichoceridae, Anisopodidae (Rhyphidae), Ptychopteridae, Psychodidae, Culicidae* i *Chironomidae*, opracowali R. L. Coe, P. Freeman i P. F. Mattingly (216 str., 199 rys.). Sposób opracowania jest

taki sam jak w zeszytach poprzednio wydanych. W zeszycie poświęconym jętkom nie zacytowano dobrego opracowania tej grupy owadów J. St. Mikulskiego, które ukazało się w roku 1936 jako zeszyt 15 „Fauny Słodkowodnej Polski“ i które jest znacznie obszerniejsze niż obecne opracowanie angielskie.

T. Jaczewski.

Danilevsky A. S. Nowye predstaviteli roda *Hemimene* Hb. (*Lepidoptera, Tortricidae*) Palearkticzeskoj fauny.

Entomologičeskoe obozrenie, tom XXX, 1948, nr 1—2, str. 68—81.

Ta niewielka, zaledwie 14 stron i 3 tablice z rysunkami aparatów kopulacyjnych obejmująca praca, zawiera dokładne opisy 14 nowych gatunków z rodzaju *Hemimene* Hb., przeważnie pochodzących z Kaukazu. W końcu swej pracy autor wyjaśnia nomenklaturę gatunku *Hemimene alpestrana* H. S. stwierdzając, że pod tą nazwą w Anglii rozumiany jest zupełnie inny gatunek niż na kontynencie Europy (zagadnienie to zresztą już dawniej poruszone było przez Müller Rutz'a w jednej z jego prac). Dla gatunku angielskiego autor proponuje, w celu wyodrębnienia go od kontynentalnego autentycznego *H. alpestrana* H. S., nazwę *Hemimene pseudoalpestrana* Danil.

Praca Danilewskiego ma dla polskich lepidopterologów pewne znaczenie, gdyż zawiera ona opis gatunku *H. cinerascens* Danil, który występuje i w naszym kraju (okolce Katowic) i znany u nas pod nazwą *H. distinctana* Hein. Dzięki więc Danilevskiemu możemy pomyłkę tę sprostować.

Praca Danilevsky'ego ma pewną usterkę. Mianowicie autor połączył zupełnie bezpodstawnie dwa odrębne rodzaje, *Hemimene* Hb. i *Lipoptycha* Led., w jeden rodzaj *Hemimene* Hb. Oba te rodzaje łatwo odróżniają się od siebie brakiem u gatunków pierwszego trójkątnych bocznych płatkowatych wyrostków *anellus*. Wyrostki te charakteryzują wszystkie gatunki rodzaju *Lipoptycha* Led. Na tę różnicę wskazali już w swej pracy „The genitalia of the British *Tortricidae*“ Pierce i Metcalfe.

S. Toll.

Mariani Mario, Palermo. Fauna Lepidopterorum Italiae, Pars I—II.

Praca ta ukazała się w *Giornale di Scienze Naturali ed Economiche Palermo*, vol. XLII, 1940—41 (XIX), 1941—42 (XX) i vol. XLIII, 1942—47. Piękna ta praca daje nam bardzo dokładnie opracowany obraz fauny motyli Włoch. Pierwsza część zawiera przedmowę autora, rozdział o nomenklaturze i zoogeografii, spis używanych w tekście skrótów i tablicę rządów motyli. Część systematyczna obejmuje wykaz występujących we Włoszech gatunków od *Papilionidae* do *Eriocraniidae*, ogółem 4161. Przy końcu pierwszej części umieszczone są uzupełnienia i poprawki, indeks rodzin, podrodzin, rodzajów i podrodzajów, wykaz literatury faunistycznej, spis skrótów autorów i prac oraz indeks ogólny.

Część druga opracowana została przez dwóch autorów: M. Mariani i M. Stefani. Obejmuje ona wstęp autorów, tabelę rodzin i podrodzin motyli z podaniem sposobu życia gąsienic i wyjaśnieniem użytej nomenklatury drążonych przez gąsienice chodników (str. I—IX). Strony 1 do 125 obejmują wykaz rodzajów roślin, ułożony w porządku alfabetycznym z wyszczególnieniem występujących na tych roślinach gąsienic motyli. Na stronach 127—129 podany jest wykaz nazw roślin w języku włoskim. Strony zaś 131—152 obejmują indeks nazw motyli ułożonych w porządku przyjętym w pierwszej części pracy. Do całości dołączona została *tabola mobile*, „tabela ruchoma“, zawierająca numerowany kolejno spis rodzajów i rodzin roślin (502 punkty). Przy końcu pracy umieszczony został wykaz skrótów oznaczający tereny występowania poszczególnych gatunków motyli oraz wykaz skrótów oznaczających elementy zoogeograficzne.

Same nazwiska autorów tej poważnej pracy mówią o jej wartości naukowej. Autorzy nadzwyczaj pomysłowo operują skrótami podając przy każdym gatunku bardzo wiele wiadomości przy jednoczesnym zastosowaniu wielkiej oszczędności miejsca. Dla przykładu podają jedną z cytat omawianej pracy:

Cosmodesmus Haas.

1 * podalirius L. 29 393 | 75 | 84 | 173 | 394. ε Tutta Italia IV V VII—IX.

Pierwsza cyfra oznacza liczbę porządkową. Gwiazdka * przed nazwą gatunkową motyla wskazuje, że gatunek ten ma znaczenie gospodarcze (*Lepidoptera noxia*). Według „tabeli ruchomej“ (*tabola mobile*), numer 29 = *Amygdalus* i *Prunus*, 393 = *Pirus*. Są to zasadnicze rośliny pokarmowe gąsienicy danego gatunku, w tym wypadku żeglarza. Cyfry zaś poza pionowymi kreskami — 75 = *Berberis*, 84 = *Brassica*, 173 = *Daucus* oraz 394 = *Quercus* są roślinami, na których gąsienica danego gatunku niekiedy występuje lub którymi z konieczności może być odżywiana. Grecka litera ε oznacza, że gatunek jest pochodzenia euro-syberyjskiego. Występuje on w całych Włoszech (*tutta Italia*). Rzymskie cyfry przy końcu cytaty oznaczają miesiąc występowania gatunku.

Praca zawiera bardzo wiele ciekawych i nowych wiadomości z dziedziny rozszedlenia geograficznego gatunków, ich pochodzenia, czasu pojawu oraz roślin pokarmowych gąsienic. Tak np. wiadomość, że gąsienica *Thais polyxena* L. poza *Aristolochia* żeruje niekiedy i na dębie, jest bardzo interesująca i z pewnością nowa dla wielu lepidopterologów.

Praca M. Mariani'ego i M. Stefani'ego może służyć jako wzór przy układaniu podobnych wykazów faunistycznych nie tylko motylarskich.

S. Toll.

